

26 Σεπτεμβρίου 2014

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

ΘΕΜΑ: Κατάσταση των υπογείων και επιφανειακών υδάτων στην Κεντρική Μακεδονία

Ανησυχητική είναι η παρούσα κατάσταση των υπογείων και επιφανειακών υδάτων στην Κεντρική Μακεδονία, σύμφωνα με στοιχεία που δημοσιεύτηκαν στη 10^η Ετήσια Έκθεση Περιβαλλοντικής Νομοθεσίας 2013-2014 της WWF Ελλάς και καταμαρτυρούν τη σημαντική περιβαλλοντική υποβάθμιση του υδάτινου δυναμικού της περιοχής, κατά παράβαση της Οδηγίας – Πλαίσιο για το Νερό [ΕΚ/2000/60], του βασικού ευρωπαϊκού κειμένου για την προστασία των υδατικών πόρων.

Τα στοιχεία προέρχονται από το Σχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Κεντρικής Μακεδονίας, το οποίο δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ Β' 182, και τη σχετική Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων. Τα κείμενα αυτά αποτελούν υποχρέωση της χώρας μας με βάση την Οδηγία και συντάχθηκαν μόλις φέτος, 1,5 έτος πριν την ολοκλήρωση της πρώτης προγραμματικής περιόδου και αφού προηγήθηκε η καταδίκη της χώρας μας για τη μη ολοκλήρωσή τους πριν τις 22/12/2009.

Σύμφωνα με τα ως άνω στοιχεία, από τα 110 επιφανειακά υδάτινα σώματα της Κεντρικής Μακεδονίας, 16 βρίσκονται σε χημική κατάσταση «κατώτερη της καλής» και 29 βρίσκονται σε «μέτρια» και «ελλιπή» οικολογική κατάσταση. Στα τελευταία περιλαμβάνονται τμήματα του Γαλλικού, του Λουδία, του Αξιού, του Νέστου, του Έβρου, του Στρυμόνα και του Αλιάκμονα αλλά και τμήματα που ανήκουν σε προστατευόμενες περιοχές, όπως η Βόλβη και η Κορώνεια.

Παρατηρούνται, ακόμα, υπερβάσεις σε χημικές ουσίες και βαρέα μέταλλα π.χ. υπερβάσεις των συγκεντρώσεων του ολικού φώσφορου και νιτρωδών σε όλους σχεδόν τους σταθμούς των ποταμών Αξιός, Λουδίας και Γαλλικός, υπερβάσεις των συγκεντρώσεων του Σελήνιου σε σταθμό του Λουδία, υπερβάσεις ως προς τον ολικό φώσφορο και τη χλωροφύλλη αλλά και το Νικέλιο στις λίμνες Κορώνεια και Βόλβη, ενώ στην Κορώνεια παρατηρούνται επίσης υπερβάσεις ως προς τα αμμωνιακά και το διαλυμένο οξυγόνο, το Αρσενικό και το Χαλκό (το αρσενικό στην Κορώνεια μπορεί να αποδοθεί σε φυσική προέλευση).

Ιδίως όσον αφορά τον Αξιό, εισέρχεται στη Μακεδονία από την πΓΔΜ με ήδη υποβαθμισμένη ποιότητα, λόγω της απευθείας διάθεσης μη επεξεργασμένων αστικών λυμάτων καθώς και απορροών βιομηχανικής δραστηριότητας που διενεργείται στη γείτονα χώρα. Οι προσπάθειες συνεργασίας που έχουν γίνει, όπως καταγράφονται στο Σχέδιο Διαχείρισης, δεν φαίνεται να έχουν αποδώσει και, δεδομένης της μόλυνσης του Αξιού, απαιτούνται πιο αποφασιστικές ενέργειες στο πλαίσιο των διπλωματικών σχέσεων.

Όσον αφορά τα υπόγεια υδάτινα σώματα, 8 και 6 από 34 υδάτινα σώματα της Κεντρικής Μακεδονίας βρίσκονται σε «κακή» χημική και «κακή» ποσοτική κατάσταση αντίστοιχα, εμφανίζοντας το μεγαλύτερο ποσοστό υποβάθμισης σε σχέση με τα υπόλοιπα υδατικά διαμερίσματα.

Ιδιαίτερα μεγάλος είναι ο αριθμός των υδάτινων σωμάτων των οποίων η κατάσταση χαρακτηρίζεται ως «άγνωστη», γεγονός που σημαίνει πρακτικά ότι η παρακολούθηση και διαχείριση είναι αδύνατη, λόγω έλλειψης των σχετικών δεδομένων.

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με την Οδηγία, μέχρι τις 22/12/2015 πρέπει να έχουν επιτευχθεί οι στόχοι του καλού οικολογικού δυναμικού και της καλής χημικής κατάστασης για τα επιφανειακά ύδατα και της καλής κατάστασης για τα υπόγεια ύδατα.

Εντύπωση προκαλεί η «εξαίρεση» πολλών υδάτινων σωμάτων από τους στόχους της Οδηγίας βάσει των παραγράφων 4-9 του άρθρου 4 της Οδηγίας, για το λόγο ότι είναι μη εφικτή η συμμόρφωση με τους ως άνω στόχους μέχρι το τέλος του 2015. Στην κατηγορία αυτή έχουν υπαχθεί 26 υδάτινα σώματα της Κεντρικής Μακεδονίας, μεταξύ των οποίων οι βαρύτερες περιπτώσεις διαχρονικής υποβάθμισης, όπως είναι η Κορώνεια και η Βόλβη, ενώ παράταση προθεσμίας μέχρι το 2021 έχει δοθεί στα εκβολικά συστήματα Αλιάκμονα, Λουδία, Αξιού, παρόλο που ανήκουν στο δίκτυο προστατευόμενων περιοχών Natura 2000.

Η προσπάθεια μετάθεσης της προστασίας και διαχείρισης των πλέον ευάλωτων υδατικών συστημάτων στο μέλλον οδηγεί με βεβαιότητα στην περαιτέρω υποβάθμισή τους και, ενδεχομένως, στην απώλειά τους, όπως προδιαγράφεται ήδη για την Κορώνεια.

Κατόπιν των ανωτέρω, ερωτάστε:

- 1) Που οφείλεται η έλλειψη στοιχείων για την χημική και οικολογική κατάσταση πολλών υδατικών σωμάτων της Κεντρικής Μακεδονίας; Με ποιο τρόπο σκοπεύετε να αντιμετωπίσετε αυτή την έλλειψη ώστε να διαπιστωθεί η κατάσταση των σωμάτων αυτών, όπως ορίζεται από την Οδηγία;
- 2) Σε ποιες ενέργειες και διαβήματα, σε συνεργασία και με το Υπουργείο Εξωτερικών, σκοπεύετε να προβείτε για να διεκδικήσετε την παύση δραστηριοτήτων στην πΓΔΜ που μολύνουν τα ελληνικά υδάτινα σώματα, ιδίως τον Αξιό;
- 3) Σχετικά με τα υδατικά σώματα που έχουν υπαχθεί σε καθεστώς «εξαίρεσης», ποια είναι η πορεία εφαρμογής των βασικών αλλά και των συμπληρωματικών μέτρων που προβλέπονται στο Σχέδιο Διαχείρισης; Πότε αναμένεται να αποφέρουν αποτέλεσμα;
- 4) Όσον αφορά τις περιοχές που υπάγονται στο δίκτυο Natura 2000, πώς συμβαδίζει η παράταση συμμόρφωσης μέχρι το 2020¹ με το άρθρο 4 παρ. 1(c) όπου ορίζεται ότι απαιτείται πλήρης συμμόρφωση με την Οδηγία για τις προστατευόμενες περιοχές το αργότερο 15 έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Οδηγίας ήτοι μέχρι τις 22/12/2015;
- 5) Το εν λόγω Σχέδιο Διαχείρισης έχει υποβληθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όπως ορίζεται στην Οδηγία;
- 6) Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε για την αντιμετώπιση των παραγόντων που δυσκόλεψαν την κατάρτιση του Σχεδίου Διαχείρισης ΥΔ Κ. Μακεδονίας, όπως αυτοί καταγράφονται στο ίδιο το Σχέδιο (ελλιπής συλλογή δεδομένων, ελλιπής οργάνωση πληροφοριών, προβλήματα στην οργάνωση και στελέχωση των συναρμοδίων υπηρεσιών και φορέων κ.α.);

Η ερωτώσα βουλευτής

Κατερίνα Μάρκου